

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kubenovou v právní věci žalobce L.V., trvale, adresa pro doručování 370, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1, 128 00 Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu,

t a k t o :

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Ve včas podané žalobě žalobce uvedl, že jako potřebný v nouzi podal dne 16.6.2011 a následně dne 19.6.2011 žádost o poskytnutí *jiné mimořádné okamžité pomoci (dále jen „MOP“)* v souladu se zákonem č. 111/2006 Sb., § 36 a § 37 zákona o hmotné nouzi, a to ve výši **1.500,-Kč z důvodu nenávratného poškození brýlí a zhoršení zraku, které bylo potvrzeno a doloženo lékařem.** Zakoupení brýlí (*skla + obroučky*) bylo akutní vzhledem ke studiu žalobce na právnické fakultě a jednak ke zhoršení orientace v prostoru. Na žádost žalobce reagoval sociální odbor dopisem ze dne 22.6.2011, č.j. MUPO – OSZú 201/556/FIA tak, že žádosti nemůže vyhovět z důvodu hrazení zdravotní pojišťovnou (částečné) a doplatek do plné částky si musí osoba pobírající dávky v hmotné nouzi doplatit z příspěvku na živobytí, tj. z částky 3.126,-Kč, resp. z částky 3.679,-Kč.

Žadatel o MOP se k dopisu sociálního odboru dne 7. 8. 2011 vyjádřil v tom směru, že neposkytnutí MOP není nijak žádným způsobem odůvodněno a obsah dopisu v druhém odstavci se jeví jako nevhodný po stránce etiky a zažitých mravů, což lze charakterizovat jako rozpor s dobrými mravy (§ 3 občanského zákoníku). Sociální odbor Městského úřadu Polná

jako správní orgán I. stupně dopisem ze dne 21.9.2011, č.j. 33/3734/2011/PON oznámil, že i přesto přiznává dávku MOP na úhradu nezbytného jednorázového výdaje v částce **490,-Kč**, což v podstatě dementoval své původní rozhodnutí, které prohlásil za nepravdivé. Sociální odbor tak postupoval v souladu se zákonem č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, § 36 odst. 1 písm. b) § 2 odst. 5 písm. a) a § 37 písm. c), na základě žádosti žalobce ze dne 14.9.2011, č.j. 3670/2011/POM. V odůvodnění se uvádí, že správní orgán zjistil nejnížší cenu brýlí (obroučky + skla) v částce 140,-Kč za 2 skla a obroučka v částce od 500,-Kč do 600,-Kč, tedy cena brýlí je v cenové relaci od 640,-Kč do 740,-Kč. Veřejná zdravotní pojišťovna (dále jen „VZP“) proplácí částku 250,-Kč, tedy cena brýlí jako nejvyšší částka se dá pořídit za 490,-Kč (740-250).

Proti tomuto rozhodnutí žalobce podal námitku, neboť s takovým postupem sociálního odboru nesouhlasil.

Namítá, že vypočtená cena brýlí na základě zjištění ceny (není uvedeno kde) v místě je nesprávná, neboť brýle byly pořízeny v Českých Budějovicích, kde jejich pořizovací cena je obvyklá v uvedené cenové relaci, jakou žadatel sdělil podle předloženého dokladu prodeje. Pořízení obruby v nižší ceně vzhledem k estetickému citění nemožné. Žadatel si tak musel na zakoupení brýlí částku půjčit, aby mohl po zakoupení brýlí předložit správnímu orgánu doklad o výši ceny brýlí.

Správní orgán I. stupně – sociální odbor městského úřadu Polná, vydal dne 26.10.2011, č.j. 38/4153/2011/PON rozhodnutí přiznat dávku MOP na úhradu nezbytného jednorázového výdaje ve výši 490,-Kč, kdy potvrdil své původní oznámení ze dne 21.9.2011. Sociální odbor uvádí, že v několika prodejnách oční optiky (není uvedeno v jakých), byly zjišťovány ceny, za které by si mohl žadatel brýle pořídit. Přitom sociální odbor opakuje cenu brýlí a žádným jiným způsobem na námitku žadatele nereaguje a setrvává na přiznané výši, kterou již žadatel obdržel.

Pokud by sociální odbor provedl zjišťování ceny brýlí v Českých Budějovicích a označil prodejnu, mohl žadatel zakoupit brýle v této prodejně (oční optice). Jestliže toto dokazování provedl až odvolací orgán, je tato skutečnost zjištění další ceny bezpředmětná, neboť brýle byly již zakoupeny a tuto cenu by měl správní orgán respektovat. Odvolací správní orgán se tak dovolává nové ceny, když obchodní transakce byla již provedena. Z uvedeného vyplývá, že pokud správní orgán přesně neurčil předem cenu a místo nákupu, nemůže se již dovolávat nové ceny a provádět další dokazování.

Žadatel o MOP podal proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně odvolání, v němž namítl opět absurditu realizace zakoupení brýlí v nižší ceně, neboť vzhledově tyto brýle nelze použít při studiu a na veřejnosti. Pokud je žadatel v hmotné nouzi a pobírá částku na živobytí v částce 3.126,-Kč a dojde k nenadálé situaci, je nezbytné, aby úřad poskytl sociálně potřebnému MOP, neboť v daném případě nezbyvá dostatečné finanční prostředky na její zakoupení a účel poskytování MOP, tak jak uvádí zákon, by byl v rozporu.

Pokud sociální odbor sám provedl nezávisle na žadateli cenu brýlí v regionu Jihlava, jednal ze své vlastní vůle, kterou žádným způsobem neodůvodnil. Ceny jsou v rozporu s běžnými cenami na trhu. Z tohoto důvodu je rozhodnutí nepřezkoumatelné a tedy zmatečné, neboť mimo jiné musí být pro stanovení přesné ceny k účelům použití brýlí stanovené přesné kritéria, např. znalce v oboru oční optiky, aby se mohlo dojít k přesným závěrům a kritériím ohledně ceny brýlí. Pokud tak nebylo učiněno, jde o spekulativní jednání a libovůli pracovníka sociálního odboru a došlo také k překročení mezí správního uvážení. Žalobce dále uvedl, že stanovení MOP podle § 5 odst. 5 písm. a) je nesprávné, neboť zakoupení věci (brýlí) je nutno podřadit pod písm. b), kde se hovoří o pořízení věci dlouhodobé potřeby. Správní orgán I. stupně tak použil pro stanovení nároku na MOP k posouzení věci jiné písm. § 5 odst. 5. Žalobce je toho názoru, že odvolací orgán nemůže již přezkoumávat svévolně jinou cenu brýlí, ale pouze cenu, kterou stanovil sociální odbor, tedy prvostupňový správní orgán. Dle žalobce jde v daném případě o nesprávné skutkové a právní posouzení věci.

K odůvodnění rozhodnutí Krajského úřadu kraje Vysočina pak uvedl, že toto je nepřezkoumatelné a krajský úřad si šetřením v optických prodejnách zjišťuje ceny brýlí a obrouček základním provedením a na základě toho stanovil, že rozmezí ceny brýlí od 300,-Kč do 650,-Kč po odečtení ceny uhrazené VZP, je cena proplacení optické pomůcky v částce 490,-Kč správná. Přitom se odkazuje na správní uvážení správního orgánu při stanovení výše ceny MOP s přihlédnutím na pořízení ceny předmětu v nejjednodušším provedení, což činí asi 400,-Kč, k čemuž odvolací orgán přihlédl. Toto nejjednodušší provedení přitom nebude odvolateli ohroženo újmou na zdraví a celková částka 1.208,-Kč již byla uhrazena dne 4.10.2011. Z toho jednoznačně vyplývá, že jde o kontroverzní rozhodnutí správního orgánu II. stupně proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně, když každý stanovuje jiné rozmezí. Právě pro tuto nejednotnost je nutné, aby se k věci vyjádřil soudní znalec z oboru oční optika, aby stanovil takový druh brýlí a cenu, která splňuje účel jejich použití pro běžný život (studium a reprezentování ve společenském dění). Odvolací orgán však žádné důkazy ohledně zjištění ceny v Českých Budějovicích u optických prodejen nepředložil, ale pouze konstatoval.

Žalobce na základě zjišťování ceny odvolacím orgánem, zaslal jmenovaným prodejnám oční optiky e-mail, kde podle přiloženého poukazu na brýle zažádal o určení ceny brýlí (obruby + skla). Ze tří odpovědí dotázaných vyplývá, že u Fokus optik – Pražská ulice je cena skel 1.384,-Kč. V prodejně Fokus – optik, U Černé věže je cena obrub 2.500 – 3.000,-Kč a skla do 6 dioptrií cca 500,-Kč. V prodejně Optika – Bartoňová je cena brýlí 980,-Kč, resp. cca 2.000,-Kč, sklad potom cca 1.320,-Kč.

Z výše uvedeného vyplývá, že prodejce jednoznačně informuje zákazníka v tom smyslu, že sortiment zboží je různorodý s tím, že důležité je si věc vyzkoušet a posoudit vzhled Dio obruby, které jsou nejlevnější, nebyly doporučeny a jsou nevhodné. Důležitý je tvar a velikost v širokém sortimentu zboží. Každý nabízí něco jiného. Podle ceny se nedají brýle kupovat. Brýle dělají člověka a pocit vzhledu k ostatním spoluobčanům. Nerozbitnost brýlí a antireflexnost je přitom nutná.

Z výše uvedeného je zřejmé, že odvolací orgán nemůže oslovit za jiného prodejny oční optiky a vznést dotaz na cenu brýlí dogmaticky, aniž by byla věc posouzena komplexně ve všech možných rovinách. V opačném případě jde o svévolné jednání a překročení mezí správního orgánu.

Uvedené prodejny mají tak široký sortiment zboží, že nelze jednoznačně stanovit minimální cenu ve výši 300,-Kč. Brýle za 300,-Kč jsou svým charakterem primitivní, masivní plastové obroučky, které nejsou hodný reprezentace na veřejnosti a při studiu na vysoké škole ve věci žalobce a proto tuto nabídku nelze akceptovat. Žadatel MOP si může vybrat zboží z jakékoliv optické prodejny v Českých Budějovicích a nemůže tím přejímat rozhodnutí nebo zjištění odvolacího orgánu ceny věci, v jím předem zjištěných prodejnách, z nichž potom odvozuje svou cenu. Takové jednání by bylo diskriminační a v rozporu s dobrými mravy, s omezováním svobody rozhodnutí. Správní orgán I. stupně by totiž musel žadateli o MOP předem stanovit cenu výrobku (věci), kterou mu proplatí a v jaké prodejně ji má zakoupit. V opačném případě takové dokazování je porušení nejen Listiny základních práv a svobod, čl. 2 odst. 3 a čl. 4 odst. 1, když tímto jednáním správní orgán přímo nutí žadatele, aby respektoval cenu v určité prodejně, kterou dodatečně určí podle průzkumu, což může být kvalifikováno jako omezování osobní svobody. Jde o manipulaci s občanem, s možností omezování jeho rozhodnutí a svobody rozhodování ve volbě zakoupení věci podle jeho svobodného vědomí a svědomí, a zásahu do soukromého života, a nesvobody svědomí a myšlení, což zakládá odpovědnost za omezování osobní svobody a porušení čl. 8 odst. 1 Listiny a čl. 10 odst. 2 Listiny a čl. 15 odst. 1 Listiny.

Uvedl dále, že v posuzované věci se jedná o nepřiznání dávky pomoci v hmotné nouzi v plné výši (mimořádné okamžité pomoci), jejíž přiznání žalobce požadoval z toho důvodu, že mu údajně hrozila vážná újma na zdraví. Mimořádná okamžitá pomoc, jak plyne ze samotného jazykového výkladu tohoto pojmu, je dávkou jednorázovou pro osoby ocitající se v takové mimořádné situaci, které vyžaduje okamžitou pomoc, ať už peněžitou či věcnou. Prostřednictvím mimořádné okamžité pomoci tak může být poskytnuta pomoc v situaci nepříznivého a mimořádného charakteru, kdy není osoba v hmotné nouzi, ale je jí vhodné bezprostředně poskytnout pomoc, což však nevylučuje, aby tato pomoc byla poskytnuta též osobě pobírající příspěvek na živobytí a v hmotné nouzi se již nacházející. Uvedl, že mimořádná okamžitá pomoc může být jak **fakultativní dávkou, tak i dávkou nárokovou** (jako je tomu právě v případě osoby, již hrozí vážná újma na zdraví), u které není stanovena pevná hranice příjmů; záleží tedy na správní úvaze orgánů pomoci v hmotné nouzi, zda a v jaké výši tuto dávku poskytne, přičemž tento postup může správní soud přezkoumávat pouze z hlediska překročení případných mezí správního uvážení (§ 78 odst. 1 s.ř.s.), resp. z hlediska případné libovůle ze strany správního orgánu. Dále uvedl, že s ohledem na skutečnost, že jde o dávku poskytovanou podle zákona o pomoci v hmotné nouzi, jde o osobu, která nemá dostatečné finanční prostředky a ani takový majetek, aby mohla nepříznivou situaci řešit vlastními silami (rozs. NSS ze dne 19.1.2011, č.j. 3Ads 126/2010 – 70, přístupný na www.nssoud.cz).

Podmínky pro přiznání mimořádné hmotné pomoci jsou stanoveny v zákoně č. 111/2006 Sb.

Důvodová zpráva k návrhu zákona č. 111/2006 Sb., k dávce mimořádné okamžité pomoci a podmínkám jejího poskytování uvádí, že u dávky mimořádné okamžité pomoci se osoba posuzuje individuálně, dávka se poskytuje pouze jí, platí jen podmínka, že v případě dávky poskytované při živelné či jiné pohromě se tato dávka poskytne pouze jedné ze společně posuzovaných osob. Mimořádná okamžitá pomoc je dávkou, u které není stanovena pevná hranice příjmů; přesto s ohledem na skutečnost, že jde o dávku poskytovanou podle zákona o pomoci v hmotné nouzi, musí jít o osobu, která nemá dostatečné finanční prostředky ani majetek takový, aby mohla nepříznivou situaci řešit vlastními silami. Osobám, které nesplňují podmínky pro uznání situace v hmotné nouzi, ale protože nemají dostatek finančních prostředků, hrozí jim vážná újma na zdraví, lze poskytnout mimořádnou okamžitou pomoc do výše existenčního minima osoby, která není nezaopatřeným dítětem, resp. do výše životního minima v případě nezaopatřeného dítěte.

Uvedl, že jak vyplývá z jazykového, logického a systematického výkladu ust. § 36 a § 2 zákona č. 111/2006 Sb., v případě hrozící vážné újmy na zdraví orgán pomoci v hmotné nouzi neposuzuje, zda je osoba žádající o dávku v hmotné nouzi osobou v hmotné nouzi ve smyslu § 2 odst. 2 téhož zákona, neboť tuto podmínku osoba pro získání mimořádné okamžité pomoci z tohoto důvodu splňovat nemusí. Na druhé straně ovšem i zde zákon uvádí, že to, zda osobě hrozí vážná újma na zdraví, je zapotřebí posuzovat „s přihlédnutím k jejím příjmu a celkovým sociálním a majetkovým poměrům“. Pojem „příjem“ je pro účely rozhodování o nároku na mimořádnou okamžitou pomoc, stejně jako na ostatní dávky, třeba posuzovat na základě vymezení tohoto pojmu v ust. § 9 odst. 1 písm. c), zákona č. 111/2006 Sb., ve smyslu definice obsažené v ust. § 6 - § 8 zákona č. 110/2006.

Vzhledem k tomu, že příjem žalobce pro účely posouzení v systému pomoci v hmotné nouzi výrazně nepřevyšoval existenční minimum (2.020,-Kč), přičemž pouze do této výše by mu bývala mohla být mimořádná okamžitá pomoc přiznána [§ 37 písm. a) zákona č. 111/2006 Sb.], nepředstavovala právě příjmové kritérium překážku pro přiznání nároku na dávku. Protože hrozila žalobci s přihlédnutím k jeho příjmu a celkovým sociálním a majetkovým poměrům vážná újma na zdraví, splňoval podmínky pro přiznání mimořádné okamžité pomoci podle § 2 odst. 3 zákona č. 111/2006 Sb. Žalobce v závěru uvedl, že navrhuje zrušit rozhodnutí Krajského úřadu kraje Vysočina vydaného dne 12.12.2011, ale i rozhodnutí MěÚ Polná, odboru sociálního ze dne 26.10.2011 a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaná – Ministerstvo práce a sociálních věcí odkazuje na napadené rozhodnutí z 12.12.2011. K námitkám žalobce, že vyčíslením pořizovacích nákladů v rozmezí od 300,-Kč do 650,-Kč v napadeném rozhodnutí k žádné změně rozhodnutí v neprospěch odvolatele nedošlo. Jednalo se pouze o uvedení nákladů na pořízení brýlí ve výši zjištěné krajským úřadem, rozhodnutí správního orgánu I. stupně tím nebylo změněno, ale potvrzeno. Námitce žalobce, že brýle v nízké ceně a v jednoduchém provedení nejsou příliš reprezentativní, lze sice přisvědčit, avšak také nelze tvrdit, že jejich užíváním by byl žalobce ohrožen újmou na zdraví. Podle názoru žalované i brýle v jednoduchém provedení splní svůj účel, tj.lepší žalobcovo vidění. K námitce žalobce, že neumožnění sociálního šetření a povinnost zvyšovat si příjem vlastním přičiněním s věcí nesouvisí, poukázal žalovaný na to, že se jednalo o popis

dokumentů, které jsou součástí spisové dokumentace, postoupené odvolacímu orgánu správním orgánem I. stupně jako příloha odvolání, aby byla zřejmá celková sociální situace žalobce. Ze spisové dokumentace, která byla k věci předložena Městským úřadem Polná, vyplývá, že žalobce žije sám, je dlouhodobě evidovaný na úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání, je dlouhodobě nezaměstnaný, od roku 2007 je příjemcem dávek hmotné nouze, tj. příspěvku na živobytí v částce 3.679,-Kč měsíčně, doplatku na bydlení ve výši 3.500,-Kč a určitý příjem cca 1.500,-Kč měsíčně, má ze své dobrovolnické činnosti. Podle doložené spisové dokumentace žije v podnájmu v Českých Budějovicích a tam také od 18.6.2009 vykonává dobrovolnickou službu v Dobrovolnickém centru Adra. Součástí spisové dokumentace jsou odvolatelem měsíčně dokládána potvrzení o výkonu dobrovolnické služby a odpracovaných hodinách v rámci této služby v počtu 30 hodin měsíčně, potvrzení o úhradě podnájmu v částce 3.500,-Kč měsíčně a měsíčně jeden výtisk nabídky zaměstnání prostřednictvím internetu, kterým takto dokládá svoji snahu o získání zaměstnání. Ve spisové dokumentaci je dále založeno sdělení Magistrátu města České Budějovice, odboru sociálních věcí, doručené Městskému úřadu Polná dne 20.10.2011, že sociální šetření v domácnosti odvolatele nemohlo být provedeno, protože neumožnil vstup do objektu, kde v té době bydlel. Součástí spisové dokumentace je také protokol sepsaný se žalobcem na Městském úřadu Polná dne 2.1.2011, ve kterém je uvedeno, že bere na vědomí svoji povinnost zvyšovat si příjmy vlastním přičiněním, a proto bude dokladovat do každého desátého dne v měsíci odboru sociálnímu a zdravotnímu své aktivity při hledání zaměstnání, tj. dotazy na možnost zaměstnání a je si vědom toho, že pokud svoji aktivitu nedoloží, dojde ke snížení částky na živobytí.

Krajský úřad, jak uvedeno ve vyjádření, jako odvolací orgán v té době, posoudil výše uvedené skutečnosti a přihlédl k tomu, že odvolatel splňuje podmínky pro poskytnutí mimořádné okamžité pomoci s ohledem na ust. § 36 odst. 1 písm. b) zákona o hmotné nouzi, podle kterého má na mimořádnou okamžitou pomoc nárok osoba uvedená v § 2 odst. 5 písm. a) téhož zákona, která vzhledem k příjmům a celkovým sociálním a majetkovým poměrům nemá dostatečné prostředky k uhrazení jednorázového výdaje, který v tomto případě je nezbytný a odůvodněný. Odvolací orgán přihlédl také k tomu, že podle ust. § 37 odst. c) zákona o hmotné nouzi lze výši mimořádné okamžité pomoci stanovit až do výše jednorázového výdaje a že je tedy na správním uvážení poskytovatele dávky v jaké výši dávku přizná, a přihlédl i k tomu, že pokud se týče tohoto druhu dávky hmotné nouze, musí výše přiznané částky odpovídat pořízení předmětu v jednoduchém základním provedení, který bude plnit svůj účel. Podle zjištění správního orgánu I. stupně i podle nezávislého zjištění krajského úřadu činí v současné době náklady na pořízení finančně nenáročných dioptrických brýlí cca 400,-Kč, že částkou 250,-Kč přispívá VZP a odvolací orgán si tyto skutečnosti ověřil a přihlédl k nim, přihlédl i k tomu, že užíváním brýlí v jednodušším provedení nebude odvolatel ohrožen újmou na zdraví a přihlédl také k tomu, že celkovou částku ve výši 1.208,-Kč za zhotovení brýlí dle vlastního výběru ze svých prostředků uhradil dne 4.10.2011.

Po posouzení těchto skutečností dospěla žalovaná k závěru, že oba správní orgány při svém rozhodování neporušily platné zákonné předpisy, že výše mimořádné okamžité pomoci, která byla žalobci přiznána, je odpovídající a námitky žalobce, které ve své žalobě uplatňuje,

nejsou relevantní. Neshledala důvody pro zrušení napadeného rozhodnutí a navrhovala proto žalobu zamítnout.

Z dávkového spisu, který si soud vyžádal bylo zjištěno, že 12.9.2011 na předepsaném formuláři požádal žalobce o mimořádnou okamžitou pomoc na úhradu nezbytného jednorázového výdaje. V něm uvedl, že žádá mimořádnou okamžitou pomoc z důvodu výrazného zhoršení zraku, které bude potvrzeno a doloženo lékařkou. Na základě uvedeného, pro nedostatek finančních prostředků, neboť je osobou v hmotné nouzi, je nutné zakoupení nových skel a obroučky, které jsou poškozené. Doklad o zaplacení bude předložen s tím, že předpokládaná výše jednorázového příspěvku je 1.500,-Kč. Na Městský úřad Polná, odbor sociální a zdravotní byla žádost doručena 14.9.2011. K tomu pak později byl přiložen doklad o zaplacení brýlí, a to brýlové obruby v částce 830,-Kč a brýlové čočky 378,-Kč, celkem 1.208,-Kč. Doklad byl vystaven prodejnou optiky v Českých Budějovicích, byl předložen i doklad o zaplacení této částky 4.10.2000.

21.9.2011 zaslal MěÚ Polná, odbor sociální a zdravotní žalobci Oznámení, v němž uvedeno, že na základě jeho žádosti a jím doložených skutečností rozhodných pro přiznání dávky v souladu s § 36 odst. 1 písm. b), § 2 odst. 5 písm. a) a § 37 písm. c) zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, se žalobci přiznává dávka mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytného jednorázového výdaje ve výši 490,-Kč. Uvedeno, že dávka musí být použita na úhradu nezbytného jednorázového výdaje uvedeného v žádosti o dávku. Klient si požádal o MOP v částce 1.500,-Kč na zakoupení nových skel a obrouček. Byla zjištěna v několika optikách nejnižší cena za jedno sklo 70,-Kč (za dvě skla 140,-Kč), nejnižší cena obrouček se pohybuje v rozmezí 500 – 600,-Kč. Celková hodnota dostupných brýlí se tedy může pohybovat v rozmezí 640 – 740,-Kč. Bylo zjištěno na VZP, že klientovi může být proplaceno 100,-Kč na sklo a 150,-Kč příspěvek na obroučky. Celkem může klient od VZP dostat 250,-Kč na zakoupení skel a obrouček. Rozdíl mezi dostupnými dioptrickými brýlemi s nejnižší cenou (v tomto případě budeme počítat 740,-Kč) a příspěvkem od VZP bude vyplacen žadateli ve výši uvedené částce.

Soud uvádí, že 29.9.2000 žalobce doručil MěÚ Polná i poukaz na brýle a optické pomůcky potvrzeny odbornou oční lékařkou.

Žalobce nesouhlasil s výši přiznané částky, podal proti uvedenému Oznámení námitky a uvedl, že vypočtená cena Městským úřadem Polná je zjišťována v jiném regionu, a to kraje Vysočina, kde nejsou stejné obchodní podmínky. Zboží bude zakoupeno v Českých Budějovicích, kde jsou podstatně vyšší ceny. Ceny, které uvádí sociální odbor, jsou absurdní. To vyplývá z objednaných skel a obrub v optice jako nejlacinější dostupné tak, aby se žalobce mohl reprezentovat na veřejnosti. Tato cena činí po odečtení příspěvku od VZP 1.208,-Kč. Žádal o doplacení částky ve výši 700,-Kč.

26.10.2011 MěÚ Polná, odbor sociální a zdravotní vydal rozhodnutí a rozhodl přiznat dávku mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytného jednorázového výdaje žalobce ve

výši 490,-Kč. V odůvodnění mimo jiné uvedl, že v několika prodejnách oční optiky byly zjišťovány ceny, za které by si klient mohl skla a obroučky pořídit. Bylo zjištěno: cena za jedno sklo 70,-Kč (za 2 skla 140,-Kč), nejnižší cena pánských obrouček se pohybuje v rozmezí mezi 500-600,-Kč. Celková hodnota dostupných brýlí se tedy může pohybovat 640 – 740,-Kč. Dále uvedeno, co bylo zjištěno ohledně příspěvku na VZP (shodné jako uvedeno v Oznámení). Uvedeno, že rozdíl mezi dostupnými dioptrickými pánskými brýlemi a nejnižší cenou (v tomto případě počítáme částku 740,-Kč) a příspěvkem od VZP (celkem 250,-Kč) byl vyplacen žadateli příspěvek ve výši 490,-Kč. Uvedeno, že odbor sociální a zdravotní MěÚ Polná rozhodl setrvat na přiznané výši částky mimořádné okamžité pomoci, kterou klient již obdržel.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, v němž uvedl stejné skutečnosti jako později ve své žalobě.

Krajský úřad kraje Vysočina rozhodnutím č.j. KUJI 104020/2011 ze dne 12.12.2011 odvolání žalobce zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil. V odůvodnění rozhodnutí mimo jiné uvedl, že se zabýval námitkami, které uvádí žalobce ve svém odvolání, přezkoumal znovu podmínky nároku na mimořádnou okamžitou pomoc jako dávku pomoci v hmotné nouzi v návaznosti na příslušná ustanovení zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi a zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, provedl vlastní šetření týkající se aktuálních cen za pořízení dioptrických brýlí v Českých Budějovicích. Na základě tohoto šetření zjistil, že pánské dioptrické brýle v základním provedení, při předložení řádně vyplněného poukazu na brýle, vystaveného odborným očním lékařem, lze pořídit od cca 300 – 650,-Kč, přičemž 250,-Kč z této celkové částky vždy hradí pojišťovna. Tyto informace byly zjištěny vlastním šetřením krajského úřadu ve Fokus Optik České Budějovice, v Optice Bartoňová České Budějovice, v Optice Rusová a v Optice Šús a Zuzková s.r.o. České Budějovice. Uvedeno, že krajský úřad výše uvedené skutečnosti posoudil a přihlédl k tomu, že odvolatel splňuje podmínky pro poskytnutí mimořádné okamžité pomoci s ohledem na ust. § 36 odst. 1 písm. b) zákona o hmotné nouzi, podle kterého má na mimořádnou okamžitou pomoc nárok osoba uvedená v § 2 odst. 5 písm. a) téhož zákona, která vzhledem k příjmům a celkovým sociálním a majetkovým poměrům nemá dostatečné prostředky k uhrazení nezbytného jednorázového výdaje, který v tomto případě je nezbytný a odůvodněný. Odvolací orgán přihlédl také k tomu, že podle ust. § 37 odst. c) zákona o hmotné nouzi lze výši mimořádné okamžité pomoci stanovit až do výše jednorázového výdaje a že je tedy na správním uvážení poskytovatele dávky v jaké výši dávku přizná a přihlédl i k tomu, že pokud se týče tohoto druhu dávky v hmotné nouzi, musí výše přiznané částky odpovídat pořízení předmětu v nejjednodušším základním provedení. Podle zjištění správního orgánu I. stupně i podle nezávislého zjištění krajského úřadu činí v současné době náklady na pořízení finančně nenáročných dioptrických brýlí cca 400,-Kč a odvolací orgán k tomuto zjištění přihlédl, přihlédl i k tomu, že užíváním brýlí v nejjednodušším provedení nebude odvolatel ohrožen újmou na zdraví a bylo přihlédnuto také k tomu, že celkovou částku ve výši 1.208,-Kč za zhotovení brýlí již uhradil dne 4.10.2011.

Podle § 36 odst. 1 písm. b) zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, nárok na mimořádnou okamžitou pomoc má osoba uvedená v § 2 odst. 4 a 5, pokud je považována za osobu v hmotné nouzi.

Podle § 2 odst. 5 písm. a) uvedeného zákona, za osobu v hmotné nouzi může orgán pomoci v hmotné nouzi považovat též osobu, která nemá vzhledem k příjmům a celkovým sociálním a majetkovým poměrům dostatečné prostředky **k úhradě nezbytného jednorázového výdaje, spojeného zejména se zaplacením správního poplatku při prokázání ztráty osobních dokladů, při vydání duplikátů, rodného listu nebo dokladů potřebných k přijetí do zaměstnání, s úhradou jízdného v případě ztráty peněžních prostředků a v případě nezbytné potřeby s úhradou noclehu.**

Podle § 37 písm. c) zákona o hmotné nouzi, výše mimořádné okamžité pomoci osobě uvedené v § 2 odst. 5 písm. a) **se stanoví až do výše jednorázového výdaje.**

Žaloba žalobce důvodná není.

Z připojeného správního spisu bylo zjištěno, že správní orgány dospěly k závěru, že žalobce skutečně splňuje podmínky nároku na mimořádnou okamžitou pomoc, a to na úhradu nezbytného jednorázového výdaje, to je na pořízení dioptrických brýlí, tedy obrouček a předepsaných dioptrických skel, když o tuto mimořádnou pomoc požádal na základě žádosti podané dne 14.9.2011 na MěÚ Polná. Žalobce předložil jednak lékařský předpis, z něhož vyplývá zhoršení očních problémů žalobce a jednak předložil po podání žádosti i doklad o tom, že si dioptrické brýle pořídil za částku 1.208,-Kč.

Krajský soud v Brně rozhodnutí správních orgánů, které přiznaly žalobci mimořádnou okamžitou pomoc a vyplatily mu za pořízení brýlí částku 490,-Kč pokládá za rozhodnutí, které bylo vydáno zcela v souladu se zákonem č. 111/2006 Sb., neboť skutečně v daném případě se jednalo o úhradu nezbytného jednorázového výdaje. Protože se jedná o dávku „mimořádné okamžité pomoci“, je na místě, aby byla vyplacena částka na spodní hranici pořizovacích nákladů, pokud splní svůj účel. V daném případě správní orgán I. stupně i krajský úřad ceny dioptrických brýlí, a to samozřejmě v nejnižší cenové relaci a aby splnily svůj účel, tedy aby ochránily zdraví žalobce zjišťovaly.

Je známo i laické veřejnosti, že dioptrické brýle, tedy obroučky i dioptrická skla jsou v různých cenových relacích, od cenových relací představujících částku několik set korun, po cenové relaci představující částku několik tisíc korun. Nicméně s ohledem na skutečnost, že dioptrické brýle měly být pořízeny z dávky „mimořádné okamžité pomoci“, je zcela na místě, že si správní orgány zjišťovaly nižší ceny dioptrických brýlí, které by však splnily z hlediska zdravotního svůj účel, a to i ve městě České Budějovice, kde si žalobce sám dioptrické brýle pořizoval. S ohledem na skutečnost, že bylo prokázáno, že Všeobecná zdravotní pojišťovna žalobci poskytne na pořízení dioptrických brýlí celkem 250,-Kč, je samozřejmé, že tato částka

od pořizovací ceny bude odečtena ze strany správního orgánu a že bude vyplacena částka rozdílu, ovšem od ceny představující cenu dioptrických brýlí v nejnižší cenové relaci, což se skutečně i stalo.

Nicméně lze přisvědčit námitce žalobce, že brýle, jež by si pořídil v nejnižší cenové relaci, by nemusely vyhovovat estetickému citění žalobce, tedy tomu, aby v takových brýlích se mohl dle něho ukazovat na veřejnosti. Toto však není kritériem, ke kterému správní orgány přihlížely, a je to v pořádku. Zásadním kritériem je hledisko zdravotní, tedy to, zda pořízení dioptrických brýlí v nižší cenové relaci, než požadoval žalobce, splňuje podmínky ochrany zdraví žalobce.

V ust. § 37 písm. c), zákona o hmotné nouzi je uvedeno, že pokud jde o výši mimořádné okamžité pomoci, lze jí v případě žalobce stanovit až do výše jednorázového výdaje.

Z tohoto zákonného ustanovení vyplývá, že je skutečně otázkou správního uvážení správního orgánu, zda v případě žádosti o mimořádnou okamžitou pomoc ohledně jednorázového výdaje, poskytne finanční prostředky, které by uhradily celý jednorázový výdaj žadatele, či zda tento výdaj bude nižší. Je však dle názoru soudu nutné toto řádně zdůvodnit, což se v případě žalobce ze strany správních orgánů stalo. S uvedeným odůvodněním se také krajský soud ztotožnil.

Spornou otázkou mezi žalobcem a správními orgány je tedy to, zda správní orgán měl žalobci poskytnout v rámci žádosti o mimořádnou okamžitou pomoc celou žalobcem požadovanou částku, která představuje skutečné náklady žalobcem vynaložené na pořízení dioptrických brýlí, či zda se může jednat i o částku nižší a zda je i tato nižší částka v souladu se zákonem.

Krajský soud v Brně zde uzavírá, že se ztotožňuje se stanoviskem správních orgánů, že se může jednat, a je to v souladu se zákonem, i o částku nižší. Je to otázkou správního uvážení správního orgánu, která musí být však zdůvodněna.

V tomto směru soud odkazuje na judikaturu NSS:

Dávka „mimořádné okamžité pomoci“ podle § 2 odst. 5 písm. a) zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, je svou povahou nenárokovou, tzn. fakultativní. I v tomto případě je však správní orgán povinen si opatřit veškeré podklady a zjistit skutečnosti nezbytné pro své rozhodnutí (podle rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 1.3.2010, č.j. 38Cad 39/2008 – 18).

Krajský soud tedy uzavírá, že správní orgány v souladu s tímto judikátem postupovaly, i když se jedná o dávku nenárokovou, tzn. fakultativní, byla dávka mimořádné okamžité pomoci žalobci přiznána, neboť správní orgán takto uvážil a zdůvodnil, nebyla však přiznána ve výši, jež žalobce požadoval. Byla přiznána v částce nižší, a to na základě podkladů, které si správní orgány opatřily a ve svém rozhodnutí uvedly.

Dle § 78 odst. 7 soudního řádu správního („s.ř.s.“), soud zamítne žalobu, není-li důvodná.

Žaloba žalobce důvodná není, s ohledem na skutečnosti, které soud ve zdůvodnění rozhodnutí uvedl, a proto byla zamítnuta.

Výrok o nákladech řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce ve věci neměl úspěch, žalovanému správnímu orgánu kromě běžné úřednické činnosti žádné náklady nevznikly.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 6. června 2012

JUDr. Jana Kubenová, v. r.
samosoudkyně